

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง การยอมรับการปลูกข้าวอินทรีย์โดยใช้ข้าวกล้องพันธุ์หอมแดงของเกษตรกรในอำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ มีผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล สภาพสังคมและสภาพเศรษฐกิจของเกษตรกร

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อเงื่อนไขวิธีการปฏิบัติตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ : กรณีปลูกข้าวหอมแดงอินทรีย์ ในด้าน

- 2.1 การปฏิบัติในแปลง
- 2.2 การป้องกันการปนเปื้อน
- 2.3 การใช้ปัจจัยการผลิต และ
- 2.4 การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการปลูกข้าวหอมแดงอินทรีย์ของเกษตรกร โดยใช้ข้าวกล้องเป็นเมล็ดพันธุ์ ในด้านปัจจัยต่างๆ ได้แก่

- 3.1 ปัจจัยทางสังคม
- 3.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ
- 3.3 ปัจจัยทางกายภาพ
- 3.4 ปัจจัยทางชีวภาพ
- 3.5 ปัจจัยทางการผลิต

ส่วนที่ 4 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับในการผลิตข้าวหอมแดงอินทรีย์โดยใช้ข้าวกล้องเป็นเมล็ดพันธุ์ ได้แก่ ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางกายภาพ ปัจจัยทางชีวภาพ และปัจจัยทางการผลิต โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance : ANOVA) ใช้ค่าสถิติ F-test และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธีของ Scheffes' ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการผลิต ปัญหาและอุปสรรคในการผลิตข้าวหอมแดงอินทรีย์ของเกษตรกร ได้แก่ จำนวนไร่ที่ปลูก ลักษณะทางกายภาพ (ดิน แหล่งน้ำ) ผลผลิตที่ได้จากการเก็บเกี่ยว ช่องทางการจำหน่าย ต้นทุนการผลิต องค์กรความรู้ ปัญหาเรื่องโรคและแมลงศัตรูพืช ข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ด้านสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ลักษณะข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ข้อมูลด้านสังคมและเศรษฐกิจ มีผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตารางที่ 1.1 เพศ **N=100**

เพศ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ชาย	70	70.00
หญิง	30	30.00
รวม	100	100.00

จากตารางที่ 1.2 มีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยมีเพศชายจำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 และเพศหญิงจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ทั้งนี้เนื่องจากหัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย และเป็นผู้ร่วมโครงการ

ตารางที่ 1.2 อายุ **N=100**

ช่วงอายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
22 – 31 ปี	7	7.00
32 – 41 ปี	18	18.00
42 – 51 ปี	42	42.00
มากกว่า 52 ปี ขึ้นไป	33	33.00
รวม	100	100.00

อายุต่ำสุด 22 ปี อายุสูงสุด 60 ปี

อายุเฉลี่ย 46.01 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.57

จากตารางที่ 1.2 เกษตรกรมีอายุระหว่าง 42 – 51 ปี มากที่สุด จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 42.00 รองลงมาคือ อายุมากกว่า 52 ปี ขึ้นไป จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 33.00 และอายุระหว่าง 22 – 31 ปี น้อยที่สุด มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7.00 โดยเกษตรกรมีอายุต่ำสุด 22 ปี สูงสุด 60 ปี และเฉลี่ย 46.01 ปี

ตารางที่ 1.3 ระดับการศึกษา **N=100**

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าหรือเท่ากับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	37	37.00
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	30	30.00
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3)	11	11.00
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6)	3	3.00
ปริญญาตรี	19	19.00
รวม	100	100.00

จากตารางที่ 1.3 เกษตรกรร้อยละ 37.00 มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มากที่สุด จำนวน 37 คน รองลงมาคือ ระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 และมีเกษตรกรที่มีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย(ม.6)น้อยที่สุด คือ มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00

ตารางที่ 1.4 สมาชิกในครัวเรือน **N=100**

สมาชิกในครัวเรือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 – 2 คน	6	6.00
3 – 4 คน	57	57.00
5 – 6 คน	34	34.00
มากกว่า 6 คน ขึ้นไป	3	3.00
รวม	100	100.00

สมาชิกในครัวเรือนต่ำสุด 1 คน สมาชิกในครัวเรือนสูงสุด 7 คน
สมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.09 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.21

จากตารางที่ 1.4 เกษตรกรที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มากที่สุดคือ จำนวนระหว่าง 3-4 คน มีจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 57.00 รองลงมาคือ ผู้ที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนระหว่าง 5-6 คน มีจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 34.00 และมีเกษตรกรที่จำนวนสมาชิกในครัวเรือน น้อยที่สุดคือ มากกว่า 6 คน ขึ้นไป มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00 โดยเกษตรกรมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่ำสุด 1 คน สูงสุด 7 คน และเฉลี่ย 4.09 คน

ตารางที่ 1.5 การได้รับความรู้ทางด้านการเกษตรอินทรีย์ N=100

แหล่งการได้รับความรู้ทางด้าน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การเกษตรอินทรีย์		
การฝึกอบรม	82	82.00
เพื่อนบ้าน	8	8.00
หนังสือพิมพ์	5	5.00
โทรทัศน์	2	2.00
วิทยุ	3	3.00
เอกสารสิ่งพิมพ์	0	0.00
รวม	100	100.00

จากตารางที่ 1.5 เกษตรกรที่ได้รับความรู้ทางด้านการเกษตรอินทรีย์โดยได้จากการฝึกอบรมมากที่สุด คือ จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 82.00 รองลงมาคือ จากเพื่อนบ้าน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 และได้รับความรู้จากโทรทัศน์ น้อยสุด คือ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00

ตารางที่ 1.6 ความเป็นผู้นำในชุมชน N=100

ความเป็นผู้นำในชุมชน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เป็น	78	78.00
เป็น	22	22.00
ได้แก่ อบต. ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำกลุ่มเกษตรกร ผู้นำกลุ่ม สหกรณ์เกษตรกร		
รวม	100	100.00

จากตารางที่ 1.6 เกษตรกรร้อยละ 78.00 ไม่ได้เป็นผู้นำในชุมชน มีจำนวน 78 คน และร้อยละ 22.00 เป็นผู้นำในชุมชน ซึ่งได้แก่ อบต. ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำกลุ่มเกษตรกร ผู้นำกลุ่มสหกรณ์เกษตรกร จำนวน 22 คน

ตารางที่ 1.7 พื้นที่ถือครองทางการเกษตร

N=100

จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร(ไร่)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4 – 28 ไร่	47	47.00
29 – 53 ไร่	35	35.00
54 – 79 ไร่	16	16.00
มากกว่า 80 ไร่ ขึ้นไป	2	2.00
รวม	100	100.00

พื้นที่ถือครองทางการเกษตรต่ำสุด 4 ไร่ พื้นที่ถือครองทางการเกษตรสูงสุด 100 ไร่
พื้นที่ถือครองทางการเกษตรเฉลี่ย 26.05 ไร่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 27.34

จากตารางที่ 1.7 เกษตรกรที่มีจำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตรมากที่สุดคือ มีพื้นที่ระหว่าง 4 – 28 ไร่ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 47.00 รองลงมาคือ ระหว่าง 29 – 53 ไร่ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 และมีเกษตรกร ที่มีจำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร น้อยสุด คือ มากกว่า 80 ไร่ ขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00 โดยมีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรต่ำสุด 4 ไร่ สูงสุด 100 ไร่ และเฉลี่ย 26.05 ไร่

ตารางที่ 1.8 การกู้เงินทำการผลิตข้าวหอมแดงอินทรีย์

N=100

การกู้เงินทำการผลิตข้าวหอมแดงอินทรีย์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กู้	86	86.00
ไม่กู้	14	14.00
รวม	100	100

จากตารางที่ 1.8 ร้อยละ 86.00 ของเกษตรกรกู้เงินเพื่อทำการผลิตข้าวหอมแดงอินทรีย์ จำนวน 86 คน และ เกษตรกรที่ไม่ได้กู้เงิน จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 14.00

ตารางที่ 1.9 ที่มาของแหล่งเงินกู้ผลิตข้าวหอมแดงอินทรีย์ N=86

แหล่งเงินกู้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กองทุนหมู่บ้าน	0	0.00
สหกรณ์การเกษตร	0	0.00
ธกส.	84	85.71
อื่นๆ ได้แก่ สหกรณ์สาธารณสุข	2	14.29
รวม	86	100.00

จากตารางที่ 1.9 มีเกษตรกรที่กู้เงินจาก ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) มากที่สุดคือ จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 85.71 รองลงมาคือ กู้จากสหกรณ์สาธารณสุข จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29

ตารางที่ 1.10 จำนวนหนี้สินของเกษตรกร N=28

จำนวนหนี้สินของเกษตรกร (บาท)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
150,000 – 237,499 บาท	20	71.42
237,500 – 324,999 บาท	5	17.85
325,000 – 412,499 บาท	1	3.58
มากกว่า 412,500 บาทขึ้นไป	2	7.15
รวม	28	100.00

หนี้สินของเกษตรกรต่ำสุด 150,000 บาท หนี้สินของเกษตรกรสูงสุด 500,000 บาท
 หนี้สินของเกษตรกรเฉลี่ย 136,250 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 106,150.00

จากตารางที่ 1.10 ส่วนใหญ่เกษตรกรไม่ยอมเปิดเผยจำนวนหนี้สินของตนเอง และมีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำนวน 28 คน ซึ่งเกษตรกรที่มีหนี้สินมากที่สุด คือ จำนวนระหว่าง 150,000 – 237,499 บาท มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 71.42 รองลงมาคือ มีหนี้สินระหว่าง 237,500 – 324,999 บาท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 17.85 และมีเกษตรกรที่มีหนี้สิน ระหว่าง 325,000 – 412,499 บาท น้อยสุด คือ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.58 โดยเกษตรกรมีจำนวนหนี้ ต่ำสุด 150,000 บาท สูงสุด 500,000 บาท เฉลี่ย 136,250 บาท

ตารางที่ 1.11 รายได้ที่เป็นเงินสดของผลผลิตทางการเกษตรในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมา N=77

รายได้ที่เป็นเงินสดของผลผลิตทางการเกษตรในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
10,000 – 132,499 บาท	58	75.32
132,500 – 254,999 บาท	8	10.38
255,000 – 377,499 บาท	6	7.80
มากกว่า 377,500 บาทขึ้นไป	5	6.50
รวม	77	100

รายได้ที่เป็นเงินสดของผลผลิตทางการเกษตรในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมา ต่ำสุด 10,000 บาท
 รายได้ที่เป็นเงินสดของผลผลิตทางการเกษตรในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมา สูงสุด 500,000 บาท
 รายได้ที่เป็นเงินสดของผลผลิตทางการเกษตรในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมา เฉลี่ย 99,415.58 บาท
 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 83,233.55

จากตารางที่ 1.11 เกษตรกรมีรายได้ที่เป็นเงินสดจากการขายผลผลิตทางการเกษตรในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมา มากที่สุด คือ จำนวนระหว่าง 10,000 – 132,499 บาท มี 58 คน คิดเป็นร้อยละ 75.32 รองลงมาคือ มีรายได้ ระหว่าง 132,500 – 254,999 บาท จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 10.38 และมีเกษตรกรมีรายได้ที่เป็นเงินสดของผลผลิตทางการเกษตรในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมา น้อยสุดคือ มากกว่า 377,500 บาทขึ้นไป มี 5 คน คิดเป็นร้อยละ 6.50 โดยเกษตรกรมีรายได้ ต่ำสุด 10,000 บาท สูงสุด 500,000 บาท เฉลี่ย 99,415.58 บาท

ตารางที่ 1.12 รายได้ที่เป็นเงินสดนอกเหนือการทำเกษตร N=42

รายได้ที่เป็นเงินสดนอกเหนือการทำเกษตร (บาท)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5,000 – 93,749 บาท	24	57.15
93,750 – 182,499 บาท	14	33.33
182,500 – 271,249 บาท	1	2.38
มากกว่า 271,250 บาทขึ้นไป	3	7.14
รวม	42	100.00

รายได้ที่เป็นเงินสดนอกเหนือจากการทำเกษตร ต่ำสุด 5,000 บาท
รายได้ที่เป็นเงินสดนอกเหนือจากการทำเกษตร สูงสุด 360,000 บาท
รายได้ที่เป็นเงินสดนอกเหนือจากการทำเกษตร เฉลี่ย 69,690.48 บาท
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 90,175.30

จากตารางที่ 1.12 ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ส่วนใหญ่ไม่แสดงความคิดเห็น ซึ่งมีเกษตรกรร้อยละ 57.15 มีรายได้ที่เป็นเงินสดนอกเหนือจากการทำการเกษตร มากสุด คือ มีรายได้ระหว่าง 5,000 – 93,749 บาท จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 57.15 รองลงมาคือ มีรายได้ระหว่าง 93,750 – 182,499 บาทจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และรายได้ระหว่าง 182,500 – 271,249 บาทน้อยสุด มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.38 โดยเกษตรกรมีรายได้ที่เป็นเงินสดนอกเหนือจากการทำเกษตร ต่ำสุด 5,000 บาท สูงสุด 360,000 บาท เฉลี่ย 69,690.48 บาท

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีผลต่อเงื่อนไขวิธีการปฏิบัติตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ : กรณีปลูกข้าวหอมแดงอินทรีย์

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีผลต่อเงื่อนไขวิธีการปฏิบัติตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ : กรณีปลูกข้าวหอมแดงอินทรีย์ ในประเด็นข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การปฏิบัติในแปลง การป้องกันการปนเปื้อน การใช้ปัจจัยการผลิตและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว โดยแปลงระดับของความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง มีผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตารางที่ 2.1 ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีผลต่อเงื่อนไขวิธีการปฏิบัติตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ : กรณีการปลูกข้าวหอมแดงอินทรีย์

เงื่อนไขวิธีการปฏิบัติตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์กรณีการปลูกข้าวหอมแดงอินทรีย์	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลผล
การปฏิบัติในแปลงกรณีการปลูกข้าวหอมแดงอินทรีย์	4.17	0.590	เห็นด้วย
1. แปลงเกษตรทุกแปลงจะต้องทำในระบบเกษตรอินทรีย์ ยกเว้นเกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการเกษตรอินทรีย์เป็นปีแรกอนุญาตให้ผลิตเป็นเกษตรอินทรีย์บางแปลงได้ แต่ปีต่อไปจะต้องทำเกษตรอินทรีย์ทุกแปลง หรือในกรณีพิเศษที่โครงการเกษตรอินทรีย์อาจมีข้อยกเว้นให้กับเกษตรกร	3.72	1.155	เห็นด้วย
2. ไร่หรือฟาร์มจะต้องปลอดสารเคมีอย่างสิ้นเชิงรวมถึงยาฆ่าแมลงที่ทำมาจากสมุนไพรที่มีส่วนผสมของสารเคมียกเว้นสมุนไพรที่ทำขึ้นมาเองโดยไม่ใช้สารเคมี	4.48	0.717	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3. ห้ามตัดป่าไม้ที่สาธารณะและบุกรุกป่าใหม่เพื่อทำเกษตรอินทรีย์	3.96	1.230	เห็นด้วย
4. ให้อุปโภคพืชตระกูลถั่วแซมในแปลงหรือให้อุปโภคพืชหลากหลายชนิดในแปลงและพืชนั้นต้องไม่มีสารเคมีหรือยาฆ่าแมลง	4.40	0.696	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
5. ห้ามเผาทำลายตอซังในกรณีนาข้าวอินทรีย์ทุกแปลงไม่ว่ากรณีใดก็ตาม	4.40	0.888	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

เงื่อนไขวิธีการปฏิบัติตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์กรณีการปลูกข้าวหอมแดงอินทรีย์	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลผล
การปฏิบัติในแปลงกรณีการปลูกข้าวแดงอินทรีย์ (ต่อ)			
6. พืชล้มลุกมีระยะปรับเปลี่ยนขั้นต่ำ 12 เดือน ต้องเก็บเกี่ยวหลังจากพ้นระยะปรับเปลี่ยน จึงถือว่าเป็นพืชอินทรีย์	3.97	0.979	เห็นด้วย
7. พืชยืนต้นหรือไม้ยืนต้นมีระยะปรับเปลี่ยนขั้นต่ำ 18 เดือน ต้องเก็บเกี่ยวหลังจากพ้นระยะปรับเปลี่ยนจึงถือว่าเป็นพืชอินทรีย์	3.87	1.031	เห็นด้วย
8. ห้ามเกษตรกร ใส่น้ำปุ๋ยเคมียาฆ่าหญ้าหรือคลุมหญ้าฮอร์โมนสังเคราะห์ทุกชนิด	4.44	0.957	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
9. ให้อินทรีย์ปุ๋ยอย่างผสมผสานระหว่างปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด	4.32	0.723	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
การป้องกันการปนเปื้อน			
1. พืชในแปลงเคมีจะต้องเป็นพืชคนละชนิด หรือคนละรุ่น กับแปลงเกษตรอินทรีย์	4.20 3.95	0.694 1.095	เห็นด้วย เห็นด้วย
2. แปลงเกษตรอินทรีย์ต้องแยกจากแปลงเคมีให้ชัดเจน และอยู่ห่างกันไม่ต่ำกว่า 1 เมตร	4.22	0.980	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3. ถ้าแปลงข้างเคียงฉีดพ่นสารเคมีแปลงเกษตรอินทรีย์ต้องมีแนวกันลม โดยปลูกพืชที่มีความสูงกว่าพืชเคมีแปลงข้างเคียง และต้องไม่ใช่พืชชนิดเดียวกันกับที่ขอการรับรองโดยพืชแนวกันลมไม่ถือว่าเป็นพืชอินทรีย์	4.22	0.894	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4. แปลงเกษตรอินทรีย์ต้องมีแนวกันชนเพื่อป้องกันการปนเปื้อนทางน้ำ คือ คันดิน คูดิน ร่องน้ำ หรือแนวไม้พุ่มเพื่อกรองสารเคมี	4.37	0.720	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
5. ห้ามใช้เครื่องมือการเกษตรปะปน เช่น ถังฉีดยาเคมี ไปฉีดยาสกัดสมุนไพรในแปลงอินทรีย์	4.02	1.197	เห็นด้วย
6. ห้ามนำผลผลิตของญาติ/เพื่อนบ้านมาปะปนด้วยและต้องแยกแยะการจัดการผลผลิตอินทรีย์เคมีให้ชัดเจน ห้ามกองใกล้กัน	4.15	1.175	เห็นด้วย

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

เงื่อนไขวิธีการปฏิบัติตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์กรณีการปลูกข้าวหอมแดงอินทรีย์	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลผล
การป้องกันการปนเปื้อน (ต่อ)			
7. สมาชิกต้องมีมาตรการป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน	4.34	0.879	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
8. ห้ามใช้สารเคมีฉีดพ่นในโรงเก็บผลผลิต	4.32	1.014	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
การใช้ปัจจัยการผลิต			
1. เกษตรกรจะต้องบันทึกปัจจัยการผลิต/วัตถุดิบแหล่งที่มาที่นำมาใช้ในแปลงเกษตรอินทรีย์และปริมาณผลผลิตที่ได้จากการผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ทุกครั้ง	4.29	0.572	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
	4.36	0.732	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2. ห้ามใช้พืชที่มีการดัดแปลงตัดแต่งพันธุกรรม หรือพืชที่เรียกว่า จีเอ็ม โอ (GMO) ใช้ในแปลงอินทรีย์	4.31	0.861	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3. ใช้เมล็ดพันธุ์หรือกิ่งพันธุ์ที่เป็นเกษตรอินทรีย์และเป็นชนิดที่โครงการฯ จัดหาให้เท่านั้นยกเว้นในกรณีเมล็ดพันธุ์หรือกิ่งพันธุ์เกษตรอินทรีย์มีไม่เพียงพอแต่ต้องได้รับการอนุญาตจากโครงการฯ	4.40	0.791	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4. การใช้ปัจจัยการผลิตอื่นๆ สมาชิกต้องแจ้งให้ทางโครงการฯ ทราบก่อนเพื่อตรวจสอบและอนุมัติก่อนการใช้	4.32	0.764	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
5. ให้ใช้สารสมุนไพรในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชได้เช่น สะเดา ข่า ตะไคร้หอม ฯลฯ	4.55	0.642	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
6. ห้ามนำเมล็ดพันธุ์เกษตรอินทรีย์คลุกสารเคมี กำจัดแมลงศัตรูพืช หรือนำกิ่งพันธุ์แช่ในฮอร์โมนสังเคราะห์	4.42	0.934	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
7. ห้ามใช้ปุ๋ยหมักจากเทศบาลและไม่ให้ใช้ปุ๋ยที่มีสีหรือทางการค้าก่อนที่ได้รับอนุญาตจากโครงการฯ	4.10	1.115	เห็นด้วย
8. ห้ามใช้อุจจาระของคนมาเป็นปุ๋ย			
9. ห้ามใช้ขี้ไก่จากฟาร์มที่เป็นกรดดับนำมาเป็นปุ๋ยแต่สามารถนำขี้ไก่พื้นบ้านหรือขี้ไก่จากฟาร์มที่เลี้ยงแบบปล่อย(ไก่เนื้อ) มาเป็นปุ๋ยได้	4.13	1.261	เห็นด้วย
	3.97	1.105	เห็นด้วย
10. ห้ามใช้ฮอร์โมนสังเคราะห์เร่งการเจริญเติบโต			
11. สมาชิกทุกคนควรผลิตปุ๋ยหมัก/นำหมักชีวภาพไว้ใช้เอง	4.15	1.048	เห็นด้วย
เพื่อลดต้นทุนการผลิต	4.52	0.689	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

เงื่อนไขวิธีการปฏิบัติตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์กรณี การปลูกข้าวหอมแดงอินทรีย์	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	การแปลผล
การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว	4.42	0.695	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1. ถุงกระสอบหรือภาชนะที่นำมาใส่ผลผลิตเกษตรอินทรีย์จะต้องเป็นถุงกระสอบ ภาชนะที่ทางโครงการฯ จัดหาให้เท่านั้น	4.50	0.772	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2. ห้ามใช้ถุงกระสอบปุ๋ยเคมีบรรจุผลผลิตเกษตรอินทรีย์โดยเด็ดขาด	4.38	0.993	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3. ถุงกระสอบหรือภาชนะที่นำมาใส่ผลผลิตเกษตรอินทรีย์จะต้องระบุชื่อผู้ผลิต รหัส สมาชิก สถานะผลผลิต	4.40	0.791	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4. ในกรณีข้าวอินทรีย์การนวดข้าวเปลือกจะต้องแยกผลผลิตกระสอบแรกออกจากผลผลิตทั้งหมดและผลผลิตกระสอบแรกไม่ถือว่าเป็นผลผลิตอินทรีย์และห้ามขายเข้าโครงการฯ เพื่อป้องกันการปนเปื้อนผลผลิตเคมีจากเครื่องนวดข้าวหรือเครื่องมือ	4.38	0.736	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
5. ผลผลิตในแปลงเกษตรอินทรีย์กับแปลงเกษตรทั่วไปจะต้องจัดแยกผลผลิตอย่างชัดเจน และหากโครงการฯ ตรวจสอบภายหลัง โครงการฯ มีบทลงโทษการเป็นสมาชิก เกษตรอินทรีย์ได้ทันที	4.46	0.797	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

หมายเหตุ : การแปลผล ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81-2.60 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61-3.40 หมายถึง ไม่แน่ใจ

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41-4.20 หมายถึง เห็นด้วย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21-5.00 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

จากตารางที่ 2.1 ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีผลต่อเงื่อนไขวิธีการปฏิบัติตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์กรณีการปลูกข้าวหอมแดงอินทรีย์ของเกษตรกร ประกอบไปด้วย 4 เงื่อนไข ได้แก่ เงื่อนไขด้านการปฏิบัติในแปลงกรณีการปลูกข้าวแดงอินทรีย์ การป้องกันการปนเปื้อน การใช้ปัจจัยการผลิต และการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ด้านการปฏิบัติในแปลงกรณีการปลูกข้าวแดงอินทรีย์

จากทั้งหมด 9 ประเด็น ในเงื่อนไข วิธีการปฏิบัติตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์กรณีการปลูกข้าวแดงอินทรีย์ พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วย มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.17

มี 5 ประเด็น ที่เกษตรกรมีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง สามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) ไร่หรือฟาร์มจะต้องปลอดสารเคมีอย่างสิ้นเชิงรวมถึงยาฆ่าแมลงที่ทำมาจากสมุนไพรที่มีส่วนผสมของสารเคมียกเว้นสมุนไพรที่ทำขึ้นมาเองโดยไม่ใช้สารเคมี 2) ห้ามเกษตรกรใส่ปุ๋ยเคมียาฆ่าหญ้าหรือคลุมหญ้าฮอร์โมนสังเคราะห์ทุกชนิด 3) ให้ปลูกพืชตระกูลถั่วแซมในแปลงหรือให้ปลูกพืชหลากหลายชนิดในแปลงและพืชนั้นต้องไม่มีสารเคมีหรือยาฆ่าแมลง 4) ห้ามเผาทำลายตอซังในกรณีนาข้าวอินทรีย์ทุกแปลงไม่ว่ากรณีใดก็ตาม 5) ให้ใช้ปุ๋ยอินทรีย์อย่างผสมผสานระหว่างปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด และมี 4 ประเด็น ที่เกษตรกรมีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วย สามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 6) พืชล้มลุกมีระยะปรับเปลี่ยนขั้นต่ำ 12 เดือน ต้องเก็บเกี่ยวหลังจากพ้นระยะปรับเปลี่ยน จึงถือว่าเป็นพืชอินทรีย์ 7) พืชยืนต้นหรือไม้ยืนต้นมีระยะปรับเปลี่ยนขั้นต่ำ 18 เดือน ต้องเก็บเกี่ยวหลังจากพ้นระยะปรับเปลี่ยนจึงถือว่าเป็นพืชอินทรีย์ 8) ห้ามตัดป่าไม้ที่สาธารณะและบุกรุกป่าใหม่เพื่อทำเกษตรอินทรีย์ 9) แปลงเกษตรทุกแปลงจะต้องทำในระบบเกษตรอินทรีย์ ยกเว้นเกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการเกษตรอินทรีย์เป็นปีแรกอนุญาตให้ผลิตเป็นเกษตรอินทรีย์บางแปลงได้ แต่ปีต่อไปจะต้องทำเกษตรอินทรีย์ทุกแปลง หรือในกรณีพิเศษที่โครงการเกษตรอินทรีย์อาจมีข้อยกเว้นให้กับเกษตรกร โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.48 4.44 4.40 4.40 4.32 3.97 3.96 3.87 และ 3.72 ตามลำดับ

2. การป้องกันการปนเปื้อน

จากทั้งหมด 8 ประเด็น เงื่อนไข วิธีการปฏิบัติเรื่องการป้องกันการปนเปื้อน พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วย โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 4.20

มี 5 ประเด็น ที่เกษตรกรมีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง สามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) แปลงเกษตรอินทรีย์ต้องมีแนวกันชนเพื่อป้องกันการปนเปื้อนทางน้ำ คือ คันดิน คูดิน ร่องน้ำ หรือแนวไม้พุ่มเพื่อกรองสารเคมี 2) สมาชิกต้องมีมาตรการป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน 3) ห้ามใช้สารเคมีฉีดพ่นในโรงเก็บผลผลิต 4) แปลงเกษตรอินทรีย์ต้องแยกจากแปลงเคมีให้ชัดเจน และอยู่ห่างกันไม่ต่ำกว่า 1 เมตร และ ถ้าแปลงข้างเคียงฉีดพ่นสารเคมีแปลงเกษตรอินทรีย์ต้องมีแนวกันลม โดยปลูกพืชที่มีความสูงกว่าพืชเคมีแปลงข้างเคียง และต้องไม่ใช่พืชชนิดเดียวกันกับที่ขอการรับรอง โดยพืชแนวกันลมไม่ถือว่าเป็นพืชอินทรีย์ 5) ห้ามนำผลผลิตของญาติ/เพื่อนบ้านมาปะปนด้วยและต้องแยกแยะการจัดการผลผลิตอินทรีย์เคมีให้ชัดเจนห้ามกองใกล้กัน และมี 3 ประเด็น ที่เกษตรกรมีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วย เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 6) ห้ามใช้เครื่องมือการเกษตรปะปน เช่น ถังฉีดยาเคมี ไปฉีดยาสกัดสมุนไพรในแปลงอินทรีย์ และ 7) พืชในแปลงเคมีจะต้องเป็นพืชคนละชนิด หรือคนละรุ่น กับแปลงเกษตรอินทรีย์ โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.37 4.34 4.32 4.22 4.22 4.15 4.02 และ 3.95 ตามลำดับ

3. การใช้ปัจจัยการผลิต

จากทั้งหมด 11 ประเด็น เงื่อนไขวิธีการปฏิบัติ เรื่องการใช้ปัจจัยการผลิต พบว่าเกษตรกร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับสูงมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 4.29

มี 7 ประเด็น ที่เกษตรกรมีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง สามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) ให้ใช้สารสมุนไพรในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชได้เช่น สะเดา ข่า ตะไคร้หอม ฯลฯ 2) สมาชิกทุกคนควรผลิตปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพไว้ใช้เองเพื่อลดต้นทุนการผลิต 3) ห้ามนำเมล็ดพันธุ์เกษตรอินทรีย์คลุกสารเคมี กำจัดแมลงศัตรูพืช หรือกิ่งพันธุ์แช่ในฮอร์โมนสังเคราะห์ 4) ใช้เมล็ดพันธุ์หรือกิ่งพันธุ์ที่เป็นเกษตรอินทรีย์และเป็นชนิดที่โครงการฯ จัดหาให้เท่านั้นยกเว้นในกรณีที่มีเมล็ดพันธุ์หรือกิ่งพันธุ์เกษตรอินทรีย์มีไม่เพียงพอแต่ต้องได้รับการอนุญาตจากโครงการฯ 5) เกษตรกรจะต้องบันทึกปัจจัยการผลิต/วัตถุดิบแหล่งที่มาที่นำมาใช้ในแปลงเกษตรอินทรีย์และปริมาณผลผลิตที่ได้จากการผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ทุกครั้ง 6) การใช้ปัจจัยการผลิตอื่นๆ สมาชิกต้องแจ้งให้ทางโครงการฯ ทราบก่อนเพื่อตรวจสอบและอนุมัติก่อนการใช้ 7) ห้ามใช้พืชที่มีการตัดแต่งพันธุกรรม หรือพืชที่เรียกว่า จี เอ็ม โอ (GMO) ใช้ในแปลงอินทรีย์ และมี 4 ประเด็น ที่เกษตรกรมีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วย ซึ่งเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 8) ห้ามใช้ฮอร์โมนสังเคราะห์เร่งการเจริญเติบโต 9) ห้ามใช้อูจาระของคนมาเป็นปุ๋ย 10) ห้ามใช้ปุ๋ยหมักจากเทศบาลและไม่ให้ใช้ปุ๋ยที่

มีข้อกำหนดการค้าก่อนที่ได้รับอนุญาตจากโครงการฯ 11) ห้ามใช้ซีโก้จากฟาร์มที่เป็นกรดนำมา เป็นปุ๋ยแต่สามารถนำซีโก้พื้นบ้านหรือซีโก้จากฟาร์มที่เลี้ยงแบบฝูงปล่อย (ไก่เนื้อ) มาเป็นปุ๋ยได้ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 4.52 4.42 4.40 4.36 4.32 4.31 4.15 4.13 4.10 และ 3.97 ตามลำดับ

4. การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว

จากทั้งหมด 5 ประเด็น เจาะใจวิธีการปฏิบัติเรื่อง การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ทุกประเด็น โดยมี ค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 4.42 สามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยเลขคณิต จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) ถูกระสอบหรือ ภาชนะที่นำมาใส่ผลผลิตเกษตรอินทรีย์จะต้องเป็นถูกระสอบ ภาชนะที่ทางโครงการฯ จัดหาให้ เท่านั้น 2) ผลผลิตในแปลงเกษตรอินทรีย์กับแปลงเกษตรทั่วไปจะต้องจัดแยกผลผลิตอย่างชัดเจน และหากโครงการฯ ตรวจสอบภายหลัง โครงการฯมีบทลงโทษการเป็นสมาชิก เกษตรอินทรีย์ได้ทันที 3) ถูกระสอบหรือภาชนะที่นำมาใส่ผลผลิตเกษตรอินทรีย์จะต้องระบุชื่อผู้ผลิต รหัส สมาชิก สถานะผลผลิต 4) ห้ามใช้ถูกระสอบปุ๋ยเคมีบรรจุผลผลิตเกษตรอินทรีย์โดยเด็ดขาด 5) ในกรณี ข้าวอินทรีย์การนวดข้าวเปลือกจะต้องแยกผลผลิตตรวจสอบแรกออกจากผลผลิตทั้งหมดและผลผลิต ตรวจสอบแรกไม่ถือว่าเป็นผลผลิตอินทรีย์และห้ามขายเข้าโครงการฯ เพื่อป้องกันการปนเปื้อน ผลผลิตเคมีจากเครื่องนวดข้าวหรือเครื่องมือ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 4.46 4.40 และ 4.38 ตามลำดับ

ตารางที่ 2.2 ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีผลต่อเงื่อนไขวิธีการปฏิบัติตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์กรณีการปลูกข้าวหอมแดงอินทรีย์ในแต่ละประเด็น

เงื่อนไขวิธีการปฏิบัติตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ กรณีการปลูกข้าวหอมแดงอินทรีย์	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	การแปลผล
- การปฏิบัติในแปลงกรณีการปลูกข้าวแดง อินทรีย์	4.17	0.590	เห็นด้วย
- การป้องกันการปนเปื้อน	4.20	0.694	เห็นด้วย
- การใช้ปัจจัยการผลิต	4.29	0.572	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว	4.42	0.695	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ค่าเฉลี่ยรวม	4.09	0.780	เห็นด้วย

จากตารางที่ 2.2 ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีผลต่อเงื่อนไขวิธีการปฏิบัติตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์กรณีการปลูกข้าวหอมแดงอินทรีย์ในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง มีทั้งหมด 2 เงื่อนไข ซึ่งเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) การจัดการหลังการเก็บเกี่ยวและ 2) การใช้ปัจจัยการผลิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 และ 4.29 ในส่วนที่เกษตรกรมีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วย มีทั้งหมด 2 เงื่อนไข ซึ่งเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) การป้องกันการปนเปื้อน และ 2) การปฏิบัติในแปลงกรณีการปลูกข้าวหอมแดงอินทรีย์ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.20 และ 4.17 ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเกษตรกรมีความเชื่อมั่นต่อเจ้าหน้าที่ที่มาแนะนำให้ปลูก และการเป็นสมาชิกกลุ่มมีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ทั้งจากเจ้าหน้าที่และเพื่อนบ้าน อีกทั้งได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกในครัวเรือน

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการปลูกข้าวหอมแดงอินทรีย์ของเกษตรกรโดยใช้ข้าวกล้องเป็นเมล็ดพันธุ์

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์การยอมรับการปลูกข้าวหอมแดงอินทรีย์ของเกษตรกรโดยใช้ข้าวกล้องเป็นเมล็ดพันธุ์ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางทางสังคม ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางกายภาพ ปัจจัยทางชีวภาพ และปัจจัยทางการผลิต โดยแบ่งระดับของการยอมรับ เป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีผลการวิเคราะห์แสดงในตารางที่ 3.1 ดังนี้

ตารางที่ 3.1 ระดับการยอมรับการปลูกข้าวหอมแดงอินทรีย์ของเกษตรกรโดยใช้ข้าวกล้องเป็นเมล็ดพันธุ์

ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการปลูกหอมแดงอินทรีย์	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลผล
ปัจจัยทางสังคม	3.82	0.642	ยอมรับมาก
1. การแนะนำของเพื่อนบ้าน	3.08	0.961	ยอมรับปานกลาง
2. เจ้าหน้าที่ที่แนะนำให้ปลูก	4.23	0.802	ยอมรับมากที่สุด
3. สมาชิกในครัวเรือนสนับสนุนให้ปลูก	3.94	0.993	ยอมรับมาก
4. เห็นผู้อื่นปลูกแล้วได้ผลผลิตดี	3.62	0.940	ยอมรับมาก
5. เป็นผลผลิตที่ส่งออกต่างประเทศได้	4.23	0.802	ยอมรับมากที่สุด
ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	4.45	0.627	ยอมรับมากที่สุด
1. มีการประกันราคา	4.64	0.628	ยอมรับมากที่สุด
2. ต้นทุนการผลิตต่ำ	4.21	0.844	ยอมรับมากที่สุด
3. การมีตลาดรองรับที่แน่นอน	4.58	0.741	ยอมรับมากที่สุด
4. ไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง	4.38	0.919	ยอมรับมากที่สุด
ปัจจัยทางกายภาพ	3.35	1.218	ยอมรับปานกลาง
1. สภาพพื้นที่ที่มีความเหมาะสม	3.35	1.218	ยอมรับปานกลาง
ปัจจัยทางชีวภาพ	4.00	0.757	ยอมรับมาก
1. การปฏิบัติและการดูแลรักษาไม่ยุ่งยาก	3.78	1.097	ยอมรับมาก
2. มีโรคและแมลงศัตรูข้าวระบายน้อย	4.08	0.939	ยอมรับมาก
3. คุณภาพของเมล็ดข้าวดี	4.14	0.899	ยอมรับมาก

ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการปลูกหอมแดงอินทรีย์	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	การแปลผล
ปัจจัยทางการผลิต	3.92	0.734	ยอมรับมาก
1. การมีแหล่งเงินทุนให้กู้ยืม	3.09	1.095	ยอมรับปานกลาง
2. ความสะดวกในการจัดหาเมล็ดพันธุ์	4.30	0.893	ยอมรับมากที่สุด
3. ราคาเมล็ดพันธุ์ไม่แพง	4.36	0.859	ยอมรับมากที่สุด
4. ผลผลิตข้าวต่อไร่สูง	4.00	0.995	ยอมรับมาก

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

หมายเหตุ: การแปลผล	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80	หมายถึง	ยอมรับน้อยที่สุด
	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81-2.60	หมายถึง	ยอมรับน้อย
	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61-3.40	หมายถึง	ยอมรับปานกลาง
	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41-4.20	หมายถึง	ยอมรับมาก
	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21-5.00	หมายถึง	ยอมรับมากที่สุด

1. ปัจจัยทางสังคม

จากทั้งหมด 5 ประเด็น พบว่า เกษตรกรมีการยอมรับมาก ในปัจจัยทางทางสังคม มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.82 ซึ่งเกษตรกรยอมรับมากที่สุด มีอยู่ 2 ประเด็น ยอมรับมาก 2 ประเด็น และยอมรับปานกลาง 1 ประเด็น สามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย ดังนี้

- 1) เป็นผลผลิตที่ส่งออกต่างประเทศได้
- 2) เจ้าหน้าที่แนะนำให้ปลูก
- 3) สมาชิกในครัวเรือน สนับสนุนให้ปลูก
- 4) เห็นผู้อื่นปลูกแล้วได้ผลผลิตดี
- 5) การแนะนำของเพื่อนบ้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 3.94 3.62 และ 3.08 ตามลำดับ

2. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

จากทั้งหมด 4 ประเด็น พบว่า ในปัจจัยทางเศรษฐกิจทุกประเด็นย่อย เกษตรกรมีการยอมรับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.45 สามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย จากมากไปหา

น้อยดังนี้ 1) มีการประกันราคา 2) การมีตลาดรองรับที่แน่นอน 3) ไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง
4) ต้นทุนการผลิตต่ำ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 4.58 4.38 และ 4.21 ตามลำดับ

3. ปัจจัยทางกายภาพ

เกษตรกรยอมรับปานกลาง ในปัจจัยทางกายภาพ ซึ่งมีเพียงประเด็นเดียว คือ สภาพพื้นที่ที่มีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.35

4. ปัจจัยทางชีวภาพ

จากทั้งหมด 3 ประเด็น พบว่า เกษตรกรมีการยอมรับมาก ในปัจจัยทางชีวภาพ ทุกประเด็นย่อย มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.00 สามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) คุณภาพของเมล็ดข้าวดี 2) มีโรคและแมลงศัตรูข้าวระบายน้อย 3) การปฏิบัติและการดูแลรักษาไม่ยุ่งยาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 4.08 4.00 และ 3.78 ตามลำดับ

5. ปัจจัยด้านการผลิต

จากทั้งหมด 4 ประเด็นพบว่า มีระดับการยอมรับการปลูกข้าวหอมแดงอินทรีย์ของเกษตรกรโดยใช้ข้าวกล้องเป็นเมล็ดพันธุ์ ปัจจัยด้านการผลิตมีการยอมรับสูง มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.92 ซึ่งมีระดับการยอมรับสูงมาก จำนวน 2 ประเด็น ระดับการยอมรับสูง จำนวน 1 ประเด็นและระดับการยอมรับปานกลาง จำนวน 1 ประเด็น เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ราคาเมล็ดพันธุ์ไม่แพง 2) ความสะดวกในการจัดหาเมล็ดพันธุ์ 3) ผลผลิตข้าวต่อไร่สูงและ 4) ด้านการมีแหล่งเงินทุนให้กู้ยืม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 4.30 และ 3.09 ตามลำดับ

ตารางที่ 3.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการปลูกข้าวหอมแดงอินทรีย์ของเกษตรกรโดยใช้ข้าวกล้องเป็นเมล็ดพันธุ์ ในแต่ละปัจจัย

ระดับปัจจัยแต่ละด้าน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการยอมรับ
- ปัจจัยทางสังคม	3.82	0.642	ยอมรับมาก
- ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	4.45	0.627	ยอมรับมากที่สุด
- ปัจจัยทางกายภาพ	3.35	1.218	ยอมรับมาก
- ปัจจัยทางชีวภาพ	4.00	0.757	ยอมรับมาก
- ปัจจัยทางการผลิต	3.92	0.734	ยอมรับมาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.91	0.795	ยอมรับมาก

การยอมรับการปลูกข้าวหอมแดงอินทรีย์ของเกษตรกรโดยใช้ข้าวกล้องเป็นเมล็ดพันธุ์ แต่ละปัจจัย โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.91 อยู่ในระดับ ยอมรับมาก โดยมี 1 ปัจจัย ที่เกษตรกรยอมรับมากที่สุด คือ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 และมี 4 ปัจจัย ที่เกษตรกรยอมรับมาก ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) ปัจจัยทางชีวภาพ 2) ปัจจัยทางการผลิต 3) ปัจจัยทางสังคม และ 4) ปัจจัยทางกายภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 3.92 3.82 และ 3.35 ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 เปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยการยอมรับการปลูกข้าวอินทรีย์พันธุ์หอมแดงโดยใช้ข้าวกล้องเป็นเมล็ดพันธุ์

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าความแปรปรวนแบบทางเดียวของความแตกต่างปัจจัยการยอมรับการปลูกข้าวอินทรีย์พันธุ์หอมแดงโดยใช้ข้าวกล้องเป็นเมล็ดพันธุ์

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	62.413	4	15.603	22.943	.000
Within Groups	336.639	495	.680		
Total	399.051	499			

จากตารางที่ 4.1 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างปัจจัยการยอมรับการปลูกข้าวอินทรีย์พันธุ์หอมแดงโดยใช้ข้าวกล้องเป็นเมล็ดพันธุ์ ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวโดยใช้การทดสอบค่าเอฟ (F-test) พบว่า เกษตรกรมีการยอมรับการปลูกข้าวอินทรีย์พันธุ์หอมแดงโดยใช้ข้าวกล้องเป็นเมล็ดพันธุ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้น สรุปได้ว่า มีอย่างน้อย 1 คู่ ที่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมุติฐานของการวิจัยในครั้งนี้ที่ระบุว่า “ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางกายภาพ ปัจจัยทางชีวภาพ และปัจจัยทางการผลิตไม่มีความแตกต่างกันต่อการยอมรับของเกษตรกร”

ตารางที่ 4.2 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างการยอมรับการปลูกข้าวอินทรีย์พันธุ์หอมแดงโดยใช้ข้าวกล้องเป็นเมล็ดพันธุ์เป็นรายคู่โดยวิธีของScheffes'

ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับ	ค่าเฉลี่ย	การยอมรับการปลูกข้าวอินทรีย์พันธุ์หอมแดงโดยใช้ข้าวกล้องเป็นเมล็ดพันธุ์									
		ปัจจัยทางสังคม		ปัจจัยทางเศรษฐกิจ		ปัจจัยทางกายภาพ		ปัจจัยทางชีวภาพ		ปัจจัยทางการผลิต	
		F Value	Sig	F Value	Sig	F Value	Sig	F Value	Sig	F Value	Sig
ปัจจัยทางสังคม	3.82	-	-	-.6325(**)	.000	.4700(**)	.003	-.1800(^{Ns})	.666	-.0967(^{Ns})	.953
ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	4.45	.6325(**)	.000	-	-	1.1025(**)	.000	.4525(**)	.005	.5358(**)	.000
ปัจจัยทางกายภาพ	3.35	-.4700(**)	.003	-1.1025(**)	.000	-	-	-.6500(**)	.000	-.5667(**)	.000
ปัจจัยทางชีวภาพ	4.00	.1800	.666	-.4525(**)	.005	.6500(**)	.000	-	-	.0833(^{Ns})	.972
ปัจจัยทางการผลิต	3.52	.0967(^{Ns})	.953	-.5358(**)	.000	.5667(**)	.000	-.0833(^{Ns})	.972	-	-

หมายเหตุ : (**) แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

(*) แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

(^{Ns}) ไม่แตกต่างกันทางสถิติ

เมื่อพิจารณาในตารางที่ 4.2 ซึ่งแสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างการยอมรับการปลูกข้าวอินทรีย์พันธุ์หอมแดงโดยใช้ข้าวกล้องเป็นเมล็ดพันธุ์ รายคู่โดยใช้วิธีของ Scheffes' พบว่าการยอมรับการปลูกข้าวอินทรีย์พันธุ์หอมแดงโดยใช้ข้าวกล้องเป็นเมล็ดพันธุ์ มีการยอมรับปัจจัยทางสังคมแตกต่างกับปัจจัยทางเศรษฐกิจและปัจจัยทางกายภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งหากพิจารณาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (ตารางที่ 3.2) สังเกตเห็นว่า เกษตรกรยอมรับการปลูกข้าวอินทรีย์พันธุ์หอมแดงโดยใช้ข้าวกล้องเป็นเมล็ดพันธุ์ในปัจจัยทางสังคม (ค่าเฉลี่ย = 3.82) น้อยกว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจ (ค่าเฉลี่ย = 4.45) แต่ในขณะเดียวกัน เกษตรกรยอมรับปัจจัยทางสังคมมากกว่า ปัจจัยทางกายภาพ (ค่าเฉลี่ย=3.35)

การยอมรับปัจจัยทางเศรษฐกิจแตกต่างกับปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางกายภาพ ปัจจัยทางชีวภาพและปัจจัยทางการผลิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยพิจารณาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย สังเกตเห็นว่า เกษตรกรยอมรับการปลูกข้าวอินทรีย์พันธุ์หอมแดงโดยใช้ข้าวกล้องเป็นเมล็ดพันธุ์ในปัจจัยทางเศรษฐกิจ (ค่าเฉลี่ย = 4.45) มากกว่า ปัจจัยทางสังคม (ค่าเฉลี่ย = 3.82) ปัจจัยทางกายภาพ (ค่าเฉลี่ย = 3.35) ปัจจัยทางชีวภาพ (ค่าเฉลี่ย = 4.00) และปัจจัยทางการผลิต (ค่าเฉลี่ย = 3.92)

การยอมรับปัจจัยทางกายภาพแตกต่างกับปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางชีวภาพและปัจจัยทางการผลิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 พิจารณาจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย สังเกตเห็นว่า เกษตรกรยอมรับการปลูกข้าวอินทรีย์พันธุ์หอมแดงโดยใช้ข้าวกล้องเป็นเมล็ดพันธุ์ในปัจจัยทางกายภาพ (ค่าเฉลี่ย = 3.35) น้อยกว่า ปัจจัยทางสังคม (ค่าเฉลี่ย = 3.82) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ (ค่าเฉลี่ย = 4.45) ปัจจัยทางชีวภาพ (ค่าเฉลี่ย = 4.00) และปัจจัยทางการผลิต (ค่าเฉลี่ย = 3.92)

ปัจจัยทางชีวภาพแตกต่างกับปัจจัยทางเศรษฐกิจ และ ปัจจัยทางกายภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยพิจารณาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย สังเกตเห็นว่า เกษตรกรยอมรับการปลูกข้าวอินทรีย์พันธุ์หอมแดงโดยใช้ข้าวกล้องเป็นเมล็ดพันธุ์ในปัจจัยทางชีวภาพ (ค่าเฉลี่ย = 4.00) น้อยกว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจ (ค่าเฉลี่ย = 4.45) และในขณะเดียวกันเกษตรกรมีการยอมรับปัจจัยทางชีวภาพมากกว่า ปัจจัยทางกายภาพ(ค่าเฉลี่ย = 3.35)

ปัจจัยทางการผลิตแตกต่างกับปัจจัยทางเศรษฐกิจและปัจจัยทางกายภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 พิจารณาจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย สังเกตเห็นว่า เกษตรกรยอมรับการปลูกข้าวอินทรีย์พันธุ์หอมแดงโดยใช้ข้าวกล้องเป็นเมล็ดพันธุ์ในปัจจัยทางการผลิต (ค่าเฉลี่ย = 3.92) น้อยกว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจ (ค่าเฉลี่ย = 4.45) แต่เกษตรกรมีการยอมรับ ปัจจัยทางการผลิต (ค่าเฉลี่ย = 3.92) มากกว่า ปัจจัยทางกายภาพ (ค่าเฉลี่ย = 3.35)

จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมของปัจจัยที่ผลต่อการยอมรับการปลูกข้าวอินทรีย์พันธุ์หอมแดงโดยใช้ข้าวกล้องเป็นเมล็ดพันธุ์ พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจ มีการยอมรับมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยอื่นๆ เนื่องจากอาจเป็นเพราะว่า เกษตรกร ยอมรับในประเด็นย่อย ในเรื่อง มีการประกันราคา มีตลาดรองรับที่แน่นอน ไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง และมีต้นทุนการผลิตต่ำ รองลงมา คือ ปัจจัยทางชีวภาพ ปัจจัยทางการผลิตและปัจจัยทางสังคม ซึ่งเกษตรกรยอมรับมาก เนื่องจาก เกษตรกรยอมรับประเด็นย่อยที่น่าสนใจ ในเรื่อง คุณภาพของเมล็ดพันธุ์ข้าวดี มีโรคและแมลงศัตรูข้าวระบายน้อย ราคามูลค่าพันธุ์ไม่แพง ความสะดวกในการจัดหาเมล็ดพันธุ์ ผลผลิตข้าวต่อไร่สูง เจ้าหน้าที่แนะนำให้ปลูกจึงเกิดความน่าเชื่อถือ และเป็นผลผลิตที่ส่งออกไปยังต่างประเทศได้

ในส่วนปัจจัยที่เกษตรกรมีการยอมรับปานกลาง คือ ปัจจัยทางกายภาพ ซึ่งมี 1 ประเด็นย่อยในเรื่อง สภาพพื้นที่ที่มีความเหมาะสม อาจเป็นเพราะว่า สภาพพื้นที่ไม่มีผลต่อการยอมรับของเกษตรกร มากนัก หากเปรียบเทียบกับปัจจัยอื่น ถ้าพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวมที่ได้

ส่วนที่ 5 สภาพการผลิต ปัญหาและอุปสรรคในการผลิตข้าวหอมแดงอินทรีย์ของเกษตรกร ได้แก่ จำนวนไร่ที่ปลูก ลักษณะทางกายภาพ(ดิน แหล่งน้ำ) ผลผลิตที่ได้จากการเก็บเกี่ยว ช่องทางการจำหน่าย ต้นทุนการผลิต องค์ความรู้ ปัญหาเรื่องโรคและแมลงศัตรูพืช ข้อเสนอแนะ ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

ตารางที่ 5.1 สภาพการผลิตข้าวหอมแดงอินทรีย์ N= 100

สภาพการผลิตข้าวหอมแดงอินทรีย์	จำนวน	ร้อยละ
1. จำนวนพื้นที่การปลูกข้าวหอมแดงอินทรีย์		
1.5 – 23 ไร่	85	85.00
24 – 45 ไร่	8	8.00
46 – 68 ไร่	5	5.00
มากกว่า 69 ไร่	2	2.00
ต่ำสุด 1.5 ไร่ สูงสุด 95 ไร่ เฉลี่ย 10.34 ไร่		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 17.36		
2. ลักษณะดินที่ปลูกข้าวหอมแดงอินทรีย์		
ดินเหนียว	21	21.00
ดินทราย	0	0.00
ดินร่วนปนเหนียว	58	58.00
ดินร่วนปนทราย	21	21.00
ดินร่วน	0	0.00
ดินเค็ม	0	0.00
3. แหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตข้าวหอมแดงอินทรีย์		
น้ำฝน	27	27.00
แหล่งน้ำตามธรรมชาติ	33	33.00
ชลประทาน	40	40.00
4. การเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวหอมแดงอินทรีย์		
ใช้แรงงานคนเกี่ยวทั้งหมด	84	84.00
ใช้เครื่องเกี่ยวขนาดทั้งหมด	8	8.00
ใช้แรงงานคนและเครื่องเกี่ยวขนาด	8	8.00

ตารางที่ 5.1 (ต่อ) สภาพการผลิต ข้าวหอมแดงอินทรี

N= 100

สภาพการผลิตข้าวหอมแดงอินทรี	จำนวน	ร้อยละ
5. ผลผลิตทั้งหมดที่ได้รับ		
600 – 9,199 กิโลกรัม	96	96.00
9,200 – 17,799 กิโลกรัม	0	0.00
17,800 – 26,399 กิโลกรัม	0	0.00
มากกว่า 26,400 กิโลกรัม	4	4.00
ต่ำสุด 600 กก. สูงสุด 35,000 กก. เฉลี่ย 3,875.50 กก. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5758.55 ผลผลิตเฉลี่ย 374.62 กก./ไร่		
6. รายได้จากการขายข้าว		
มากกว่าที่เคยได้รับ	98	98.00
เท่าเดิม	2	2.00
น้อยกว่าเดิมที่เคยได้รับ	0	0.00
7. วิธีการขายข้าวหอมแดงอินทรี		
ขายทันทีทั้งหมด	83	83.00
เก็บไว้รอราคาทั้งหมด	2	2.00
ขายทันทีส่วนหนึ่งและเก็บไว้รอราคาอีกส่วนหนึ่ง	3	3.00
อื่น ๆ ได้แก่ เก็บไว้กินครั้งหนึ่งขายครั้งหนึ่ง	12	12.00
8. การขายผลผลิตข้าวหอมแดงอินทรี		
ท่านนำไปขายเองที่กลุ่มเกษตรกรฯ	74	74.00
พ่อค้ามารับซื้อเอง	20	20.00
อื่น ๆ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของโครงการมารับซื้อเอง	6	6.00
9. การเพิ่มพื้นที่การผลิตข้าวหอมแดงอินทรี		
ไม่เพิ่ม	8	8.00
เพิ่ม	92	92.00

ตารางที่ 5.1 (ต่อ) สภาพการผลิตข้าวหอมแดงอินทรี

สภาพการผลิตข้าวหอมแดงอินทรี	จำนวน (N= 100)	ร้อยละ
10. ต้นทุนในการผลิตข้าวหอมแดงอินทรี		
10.1 ค่าเตรียมดิน		
700 – 6,774 บาท	81	81.00
6,775 – 12,849 บาท	9	9.00
12,850 – 18,924 บาท	7	7.00
มากกว่า 18,925 บาท	3	3.00
ต่ำสุด 700 บาท สูงสุด 25,000 บาท		
เฉลี่ย 3,982.50 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5,162.41		
10.2 ค่าเมล็ดพันธุ์		
100 – 1,174 บาท	90	90.00
1,175 – 2,249 บาท	8	8.00
2,250 – 3,324 บาท	1	1.00
มากกว่า 3,325 บาท	1	1.00
ต่ำสุด 100 บาท สูงสุด 4,400 บาท		
เฉลี่ย 352.95 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 893.16		
10.3 ค่าปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก		
400 – 1,799 บาท	63	63.00
1,800 – 3,199 บาท	14	14.00
3,200 – 4,599 บาท	18	18.00
มากกว่า 4,600 บาท	5	5.00
ต่ำสุด 400 บาท สูงสุด 6,000 บาท		
เฉลี่ย 1,464.00 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1,555.15		

ตารางที่ 5.1 (ต่อ) สภาพการผลิตข้าวหอมแดงอินทรี

N= 100

สภาพการผลิตข้าวหอมแดงอินทรี	จำนวน	ร้อยละ
10.4 ค่าแรงงานปักดำ		
500 – 5,874 บาท	77	77.00
5,875 – 11,249 บาท	15	15.00
11,250 – 16,624 บาท	7	7.00
มากกว่า 16,625 บาท	1	1.00
ต่ำสุด 500 บาท สูงสุด 22,000 บาท		
เฉลี่ย 4,326.00 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4,784.03		
10.5 ค่าแรงงานเก็บเกี่ยว		
500 – 6,624 บาท	68	68.00
6,625 – 12,749 บาท	25	25.00
12,750 – 18,874 บาท	4	4.00
มากกว่า 18,875 บาท	3	3.00
ต่ำสุด 500 บาท สูงสุด 25,000 บาท		
เฉลี่ย 4,777.00 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5,000.04		
10.6 ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (ค่าเครื่องดัด ค่าสมุนไพร ค่าอาหาร และค่าน้ำมัน)		
ไม่มีค่าใช้จ่าย	88	88.00
มีค่าใช้จ่าย	12	12.00
500 – 4,874 บาท	7	7.00
4,875 – 9,249 บาท	0	0.00
9,250 – 13,624 บาท	0	0.00
มากกว่า 13,625 บาท	5	5.00
ต่ำสุด 500 บาท สูงสุด 18,000 บาท		
เฉลี่ย 380.00 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1,909.41		

ตารางที่ 5.2 สรุปค่าใช้จ่ายการผลิตเฉลี่ย/ไร่/ปี

ต้นทุนการผลิต	เฉลี่ย/ไร่/ปี (บาท)
1. ค่าเตรียมดิน	384.96
2. ค่าเมล็ดพันธุ์	34.11
3. ค่าปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก	141.51
4. ค่าแรงงานปักดำ	418.17
5. ค่าแรงงานเก็บเกี่ยว	461.76
6. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (ค่าอาหาร ค่าสมุนไพร ค่าเครื่องดัด และค่าน้ำมัน)	36.73
ค่าเฉลี่ยรวม	1,477.27

ตารางที่ 5.3 ปัญหาและอุปสรรคในการผลิต

N=100

ปัญหาและอุปสรรคในการผลิต	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัญหาในเรื่องความรู้ด้านการผลิตข้าวหอมแดงอินทรีย์		
ไม่มี	87	87.00
มี เพราะ สมัครเข้าร่วมโครงการเป็นครั้งแรกจึงไม่ค่อยมีความรู้ในการผลิต	13	13.00
2. ปัญหาในเรื่องราคาจำหน่ายผลผลิต		
ไม่มี	100	100.00
3. ปัญหาด้านการจัดการน้ำในแปลงนาข้าวอินทรีย์กับแปลงนาเพื่อนบ้าน		
ไม่มี	98	98.00
มี เพราะ พื้นที่ข้างเคียงปลูกข้าวแบบใช้สารเคมี	2	2.00
4. ปัญหาในเรื่องโรคแมลงศัตรูข้าวระบาดในแปลงนา		
ไม่มี	90	90.00
มี ได้แก่ หอยเชอรี่ ปู	10	10.00
5. ปัญหาในเรื่องการเก็บรักษาข้าวหอมแดงอินทรีย์		
ไม่มี	100	100.00

ตารางที่ 5.3 (ต่อ) ปัญหาและอุปสรรคในการผลิต

N=100

ปัญหาและอุปสรรคในการผลิต	จำนวน	ร้อยละ
6. ปัญหาเกี่ยวกับตลาดที่รองรับ		
ไม่มี	100	100.00

ตารางที่ 5.4 สรุปข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

N=17

ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1. ควรปรับปรุงคุณภาพของเมล็ดพันธุ์	11	64.70
2. ควรมีการทดสอบเปอร์เซ็นต์การงอกของเมล็ดพันธุ์ ให้มีประสิทธิภาพมากกว่านี้	5	29.41
3. ยังไม่กล้าตัดสินใจทำการปลูกในพื้นที่จำนวนมาก เพราะกลัวโรคและแมลงศัตรูพืชระบาด	1	5.89

จากตารางที่ 5.1 สภาพการผลิตการปลูกข้าวหอมแดงอินทรีย์ได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้ จำนวนพื้นที่การปลูกข้าวหอมแดงอินทรีย์

ส่วนใหญ่เกษตรกรมีจำนวนพื้นที่การปลูกข้าวหอมแดงอินทรีย์ พื้นที่ระหว่าง 1.5 – 23 ไร่ จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 85.00 รองลงมาคือ มีพื้นที่ระหว่าง 24 – 45 ไร่ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 และเกษตรกรมีพื้นที่ มากกว่า 69 ไร่ น้อยสุด คือ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00 โดยมีจำนวนพื้นที่ต่ำสุด 1.5 ไร่ สูงสุด 95 ไร่ เฉลี่ย 10.34 ไร่

ลักษณะดินที่ปลูกข้าวหอมแดงอินทรีย์

ลักษณะดินที่ปลูกข้าวหอมแดงอินทรีย์ ส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนเหนียว ซึ่งมีจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 58.00 รองลงมาคือ ลักษณะดินร่วนปนทรายและดินเหนียว มีจำนวนเท่ากันคือ 21 คน คิดเป็นร้อยละ 21.00

แหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตข้าวหอมแดงอินทรีย์

แหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตข้าวหอมแดงอินทรีย์ ส่วนใหญ่ได้มาจากชลประทาน จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ ได้จากแหล่งน้ำตามธรรมชาติ จำนวน 33 คน และน้ำฝน จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 33.00 และ 27.00 ตามลำดับ

การเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวหอมแดงอินทรี

ส่วนใหญ่ใช้แรงงานคนเกี่ยวทั้งหมด จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 84.00 รองลงมาคือ ใช้เครื่องเกี่ยวขนาดทั้งหมด กับใช้แรงงานคนและเครื่องเกี่ยวขนาด มีจำนวนเท่ากัน คือ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00

ผลผลิตทั้งหมดจากการปลูกข้าวหอมแดงอินทรี

เกษตรกรส่วนใหญ่มี ผลผลิตระหว่าง 600 – 9,199 กิโลกรัมจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 96.00 และ รองลงมาคือ มากกว่า 26,400 กิโลกรัม จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00 โดยมีผลผลิตต่ำสุด 600 กิโลกรัม สูงสุด 35,000 กิโลกรัม เฉลี่ย 3,875.50 กิโลกรัม และผลผลิตเฉลี่ย 374.62 กิโลกรัม/ไร่

รายได้จากการขายข้าวหอมแดงอินทรี

เกษตรกรส่วนใหญ่ตอบว่า มากกว่าที่เคยได้รับ จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 98.00 และ ตอบว่าได้รายได้เท่าเดิม จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00

วิธีการขายข้าวหอมแดงอินทรี

เกษตรกรมีวิธีการขายโดยการขายทันที มากที่สุด จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 83.00 รองลงมาคือ เก็บไว้กินครึ่งหนึ่งขายครึ่งหนึ่ง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 และ เก็บไว้รอราคาทั้งหมด น้อยสุดคือ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00

การขายผลผลิตข้าวหอมแดงอินทรี

เกษตรกรส่วนใหญ่ขายข้าวโดยการนำไปขายเองที่กลุ่มเกษตรกรฯ จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 74.00 รองลงมาคือ พ่อค้ามารับซื้อเอง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และ เจ้าหน้าที่ของโครงการมารับซื้อเอง น้อยสุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00

ความต้องการเพิ่มพื้นที่การผลิตข้าวหอมแดงอินทรี

ส่วนใหญ่เกษตรกรมีความต้องการที่จะเพิ่มพื้นที่เพาะปลูก จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 92.00 และ ไม่ต้องการเพิ่มพื้นที่เพาะปลูก จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00

ต้นทุนการผลิตข้าวหอมแดงอินทรีโดยแบ่งเป็น คือ ค่าเตรียมดิน ค่าปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ค่าแรงงานปักดำ ค่าแรงงานเก็บเกี่ยว และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ดังนี้

เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายการเตรียมดินเพื่อเตรียมการเพาะปลูก 700 – 6,774 บาท มากที่สุด จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 81.00 รองลงมาคือระหว่าง 6,775 – 12,849 บาท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9.00 และ มากกว่า 18,925 บาทขึ้นไป น้อยสุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00 โดยมีค่าใช้จ่าย ต่ำสุด 700 บาท สูงสุด 25,000 บาท เฉลี่ย 3,982.50 บาท และมีค่าเฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 384.96 บาท

เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าเมล็ดพันธุ์ 100 – 1,174 บาท มากที่สุด จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 รองลงมาคือ ระหว่าง 1,175 – 2,249 บาท จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 ระหว่าง 2,250 – 3,324 บาทและมากกว่า มากกว่า 3,325 บาทขึ้นไป เท่ากัน คือ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.00 โดยมีค่าเมล็ดพันธุ์ต่ำสุด 100 บาท สูงสุด 4,400 บาท เฉลี่ย 352.95 บาท และมีค่าเมล็ดพันธุ์เฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 34.11 บาท

เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก 400 – 1,799 บาท มากที่สุด จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 63.00 รองลงมาคือ ระหว่าง 3,200 – 4,599 บาท จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 และ มากกว่า 4,600 บาทขึ้นไป มีน้อยสุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 โดยมีค่าปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมักต่ำสุด 400 บาท สูงสุด 6,000 บาท เฉลี่ย 1,464.00 บาท และมีค่าเฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 141.51 บาท

เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายในส่วน of ค่าแรงงานปักดำ 500 – 5,874 บาท มากที่สุด จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 77.00 รองลงมาคือ ระหว่าง 5,875 – 11,249 บาท จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 และ มากกว่า 16,625 บาท ขึ้นไป น้อยสุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.00 โดยมีค่าแรงงานปักดำต่ำสุด 500 บาท สูงสุด 22,000 บาท เฉลี่ย 4,326.00 บาท และมีค่าเฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 418.17 บาท

เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายในส่วน of ค่าแรงงานเก็บเกี่ยว 500 – 6,624 บาท มากที่สุด จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 66.00 รองลงมาคือ ระหว่าง 6,625 – 12,749 บาท จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และ มากกว่า 18,875 บาท ขึ้นไป น้อยสุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00 โดยมีค่าแรงงานเก็บเกี่ยวต่ำสุด 500 บาท สูงสุด 25,000 บาท เฉลี่ย 4,777.00 บาท และมีค่าเฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 461.76 บาท

เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่นค่าเครื่องคั้ม ค่าสมุนไพร ค่าอาหาร และค่าน้ำมัน ส่วนใหญ่เกษตรกรไม่มีค่าใช้จ่าย มีจำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 88.00 รองลงมาคือ มีค่าใช้จ่าย 500 – 4,874 บาท จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7.00 และมากกว่า 13,625 บาท ขึ้นไป น้อยสุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 โดยมีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ต่ำสุด 500 บาท สูงสุด 18,000 บาท เฉลี่ย 380.00 บาท และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 36.73

จากตารางที่ 5.2 สรุปค่าใช้จ่ายการผลิตเฉลี่ย/ไร่/ปี ได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/ไร่/ปี ดังนี้คือ 1) ค่าเตรียมดิน เท่ากับ 384.96 บาท 2) ค่าเมล็ดพันธุ์ เท่ากับ 34.11 3) ค่าปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก เท่ากับ 141.51 4) ค่าแรงงานปักดำ เท่ากับ 418.17 5) ค่าแรงงานเก็บเกี่ยว เท่ากับ 461.76 และ 6) ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (ค่าอาหาร ค่าสมุนไพร ค่าเครื่องคืม และค่าน้ำมัน) เท่ากับ 36.73

จากตารางที่ 5.3 ปัญหาและอุปสรรคในการผลิตการปลูกข้าวหอมแดงอินทรีฯ ได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

เกษตรกรส่วนใหญ่ ไม่มีปัญหาในเรื่องความรู้ด้านการผลิตข้าวหอมแดงอินทรีฯ โดยมี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 87.00 และเกษตรกรที่มีปัญหา เนื่องจากเป็นเพราะว่า สมัครเข้าร่วมโครงการเป็นครั้งแรก จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 13.00

ปัญหาในเรื่องราคาจำหน่ายผลผลิต

ปัญหาในเรื่องราคาจำหน่ายผลผลิตโดยรวมเกษตรกร จำนวนทั้งหมด 100 คน ตอบว่าไม่มีปัญหา คิดเป็น ร้อยละ 100.00

ปัญหาด้านการจัดการน้ำในแปลงนาข้าวอินทรีฯกับแปลงนาเพื่อนบ้าน

เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาเรื่อง การจัดการน้ำในแปลงนาข้าวอินทรีฯกับแปลงนาเพื่อนบ้าน คิดเป็นร้อยละ 98.00 ซึ่งมีจำนวน 98 คน และที่มีปัญหา เพราะว่ามีพื้นที่ข้างเคียงปลูกข้าวแบบใช้สารเคมี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00

ปัญหาในเรื่องโรค แมลง ศัตรูข้าวระบาดในแปลงนา

เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในเรื่องโรค แมลง ศัตรูข้าวระบาดในแปลงนา คิดเป็นร้อยละ 90.00 ซึ่งมีจำนวน 90 คน และ ที่มีปัญหา เพราะว่ามีหอยเชอรี่ระบาด และปูนาทำลายต้นข้าว จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

ปัญหาในเรื่องการเก็บรักษาข้าวหอมแดงอินทรีฯ

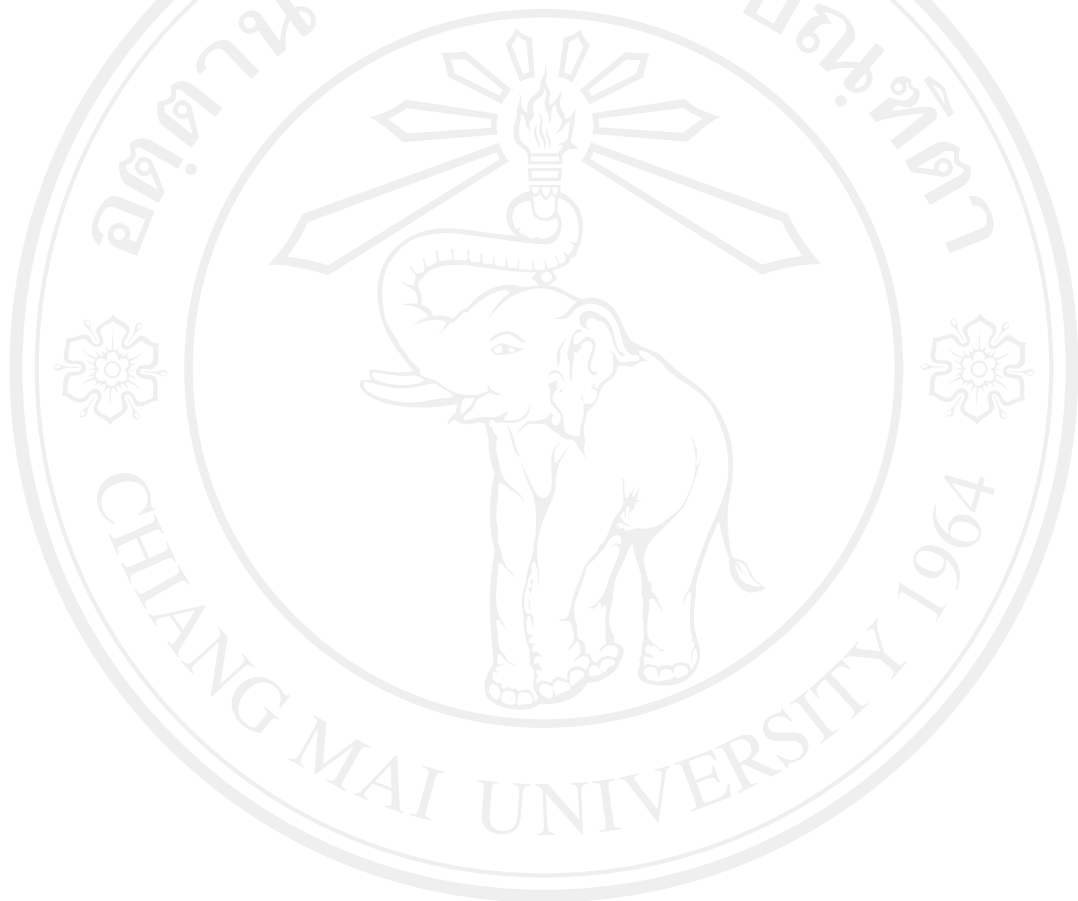
ปัญหาในเรื่องการเก็บรักษาข้าวหอมแดงอินทรีฯโดยรวม เกษตรกร จำนวนทั้งหมด 100 คน ตอบว่าไม่มีปัญหา คิดเป็น ร้อยละ 100.00

ปัญหาเกี่ยวกับตลาดที่รองรับ

ปัญหาเกี่ยวกับตลาดที่รองรับ โดยรวม เกษตรกร จำนวนทั้งหมด 100 คน ตอบว่าไม่มีปัญหา คิดเป็น ร้อยละ 100.00

จากตารางที่ 5.4 พบว่า เกษตรกรมีข้อเสนอแนะจำนวน 17 คน มีดังนี้ คือ

- 1) ควรปรับปรุงคุณภาพของเมล็ดพันธุ์ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 64.70 รองลงมาคือ
- 2) ควรมีการทดสอบเปอร์เซ็นต์การงอกของเมล็ดพันธุ์ให้มีประสิทธิภาพมากกว่านี้ จำนวน 5 คน
- และ 3) ยังไม่กล้าตัดสินใจทำการปลูกในพื้นที่จำนวนมาก เพราะกลัวโรคและแมลงศัตรูพืชระบาด จำนวน 1 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 29.41 และ 5.89 ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved